

Jaarverslag 2024 van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen e.o.

In het verenigingsjaar 2024 heeft de vereniging zich verder gesetteld op de Herenstraat 27 in Rhenen. Het ledenbestand bedroeg op 1 januari 2024 579 leden en op 31 december 2024 telde de vereniging 570 leden. Het ledental is dus met enkele leden afgenomen. Helaas verloor de vereniging 7 leden door overlijden. Het overlijden van ons Erelid Ad de Jong en van Hans Gadellaa voorzitter van de WAR vormden een extra verlies voor de vereniging.

Lezingavonden en Algemene Leden Vergadering

In 2024 hebben 6 lezingavonden plaatsgevonden en één Algemene Leden Vergadering. Een hoogtepunt tijdens de Algemene Ledenvergadering vormde de benoeming van Aaldert Johannes de Jong tot Erelid van de H.V.O.R. De lezingen in het voorjaar werden gehouden door Gerrit van Nieuwenhuizen over "Monumenten in Rhenen", Harry Stegeman met "Langs de Rijn en de Linge" en Jan Maarten Doorman met "Rhenen van boven gezien". In het najaar werden de lezingen verzorgd door Maike Woldring over "The making of van de expositie Gouden Vrouwen", Rob van Putten over "De inzet van postduiven in oorlogstijd" en Raymond van Uppelschoten over "De eerste coalitieoorlog".

Tijdschrift Oud Rhenen

De redactie bestaande uit Pieter Vis en Conchita de Jong bijgestaan door de redactieraad gevormd door Henny Boor, Jan Maarten Doorman en Kees Waiboer heeft in 2024 drie fraaie uitgaven in kleurendruk van ons verenigingsblad OudRhenen verzorgd.

Het bestuur van de HVOR

Het bestuur van de HVOR vergaderde in 2024 negen keer. Belangrijke aandachtspunten waren onder meer inrichting, financiën, bestuurssamenstelling, de ICT van de HVOR, de website, de PR, de werkgroepen en het verenigingsbeleid.

PR & Communicatie

Teus van Garderen heeft de fraaie website van de HVOR zorgvuldig bijgehouden en aangevuld waarmee het een belangrijke informatiebron is voor alle activiteiten van de HVOR. Ad Koolen zorgt dagelijks voor de Facebookwebsite waarmee een groot aantal geïnteresseerden wordt bereikt.

Werkgroep Virtueel Rhenen

In 2024 is veel aandacht besteed aan het gebruiken en weergeven van gesproken teksten, zowel bij conversaties tussen geanimeerde figuren als begeleidende teksten tijdens rondwandelingen door de virtuele stad en Koningshuis. Van deze wandelingen zijn ook films gemaakt, die op YouTube te zien zijn, zie (<https://youtu.be/ECAon2eSQZE> en https://youtu.be/_VyzzBCbRbE?feature=shared), maar ook op de website van HVOR, werkgroep Virtueel Rhenen. Geluid wordt overigens in toenemende mate gebruikt in het model, zoals orgelmuziek in de kerk, het gekraai van kraaien, kanongebulder. Verder is het interieur van de Cunerakerk verfraaid met kroonluchters en houten banken rondom enkele zuilen, een en ander conform de tekeningen m.b.t. de Cunerakerk van Pieter Saenredam en het schilderij van Bartholomeus v. Bassen. Verder hebben enkele leden van de werkgroep zich verdiept in het gebruik van het 3D programma Blender. Deze software stelt Virtueel Rhenen in staat om zeer verfijnde modellen te maken. Sinds kort beschikken we over een scanner die 3d objecten kan digitaliseren om toe te passen in onze stad. Ook de nieuwe laptop stelt ons in staat het model aanzienlijk sneller weergeven dan voorheen op de oude apparatuur. Virtueel Rhenen heeft tijdens Open Monumentendag op Herenstraat 27 de video Bezoek het zomerpaleis het Koningshuis vertoond en vragen van bezoekers beantwoord. De werkgroep is echter krap bezet met 4 leden en wij ontberen expertise in gebruik van Unity, dat onmisbaar is in de bouw van de stad. Wij zetten onze zoekacties voort en staan open voor aanbiedingen door Unity kenners.

Slag om de Grebbeberg

2024 is door de werkgroep voornamelijk gezien als een voorbereidingsjaar voor de herdenking in 2025 van 80 jaar vrede en 85 jaar Slag om de Grebbeberg. Vanaf februari zijn we met alle verenigingen en stichtingen in de weer geweest om een mooi en indrukwekkend programma samen te stellen. Hiermee wordt de herdenking in 2025 voor en door de burgers van Rhenen. Daarnaast zijn we er als HVOR ook weer in geslaagd een prachtig herdenkingsconcert in de Cunerakerk mede te organiseren met de Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso en afgelopen jaar met medewerking van Emma Kok. We hadden weer een uitverkochte kerk. Ook de scholen zijn in 2024 niet vergeten. In september zijn zij naar Ede geweest voor een concert "De Keuze" waarbij aandacht is voor onze veteranen.

Beeldbank

De werkgroep de beeldbank houdt zich bezig met foto en film. Zes personen werkten wekelijks aan de metadata van de Cord Otting collectie bestaande uit 40.000 negatieven in samenwerking met het regionaal archief RAZU in Wijk bij Duurstede. In 2024 is de Cord Otting groep 40 keer bijeengeweesen en heeft daarbij naar schatting 6500 foto's bekeken waarvan er ongeveer 1700 zijn beschreven. Leo Schoonhoven maakt jaarlijks foto's in Rhenen en samen met Kees Waiboer verzorgde hij de wekelijkse vroeger-en-nu foto. Bartho Kobus filmde de gebeurtenissen in Rhenen en vertoonde films voor de dinsdagsociëteit en ledenbijeenkomsten.

Dinsdagmorgenbijeenkomsten

Op de dinsdagmorgen mochten we ons verheugen op nog steeds stijgende bezoekersaantallen. Door het jaar heen blijken we steeds weer in staat wetenswaardige presentaties en films te tonen en daarmee deze ochtenden te vullen. We richten ons in het bijzonder op Rhenen en zijn naaste omgeving. Met regel komen ook meer landelijke zaken aan de orde. Te noemen zijn een tweetal presentaties van Cees Boos over het Rhenens waterleidingbedrijf. Een herhaling van de evacuatie van 1940 naar Krimpen a/d Lek. Kobus van Ingen heeft verteld over de Veldtocht van Napoleon naar Moskou zoals deze in 1812 werd ervaren door de Ochtenaar Dirk van Dodewaard. De heer Rob van Putten hield een lezing over de inzet van postduiven bij de militaire oorlogsvoering. We zijn met de groep naar de korenmolens in Veenendaal geweest en tevens bezochten we het museum "Van speeldoos tot Pierement" in Bennekom. Kortom een gevarieerd

programma dat goed werd bezocht. Het organiserende team weet iedere keer weer personen en onderwerpen te presenteren waardoor het nog steeds voor onze ruim 40 bezoekers interessant blijft. Wij bedanken de familie Smit voor het beschikbaar stellen van de zaal aan de Kuilweg. Daarnaast willen we onze horecagroep wederom hartelijk danken voor de verzorging van de koffie en thee! Voor nadere informatie kunt u bellen met Kobus van Ingen, 0488-441741.

Werkgroep Vrouwen

De werkgroep Vrouwen is in 2024 gestart met de serie "de eerste vrouwelijke". In het blad Oud Rhenen verschijnt per uitgave een artikel over een vrouw uit Rhenen die als eerste een beroep uitoefende dat altijd door mannen werd gedaan. Verder is de website Vrouwen van Rhenen geïntegreerd in www.oudrhenen.nl onder werkgroepen. Deze site blijven we vullen met markante vrouwen.

Onderzoekcommissie Joodse oorlogsslachtoffers in Rhenen

De werkgroep Joods Rhenen heeft het afgelopen jaar de focus verlegd naar Joodse oorlogsslachtoffers van de Holocaust, die in Rhenen zijn geboren of er enige tijd hebben gewoond, maar voor 10 mei 1940 uit de gemeente zijn verhuisd naar elders. Van elk van deze ca. 30 personen wordt een beperkte biografie gemaakt en hun naam wordt toegevoegd aan de lijst van zeven Holocaust slachtoffers, die tijdens WO-II in Rhenen verbleven en over wie in 2022 een boek is verschenen (Verdwenen uit Rhenen, 2022). In Oud-Rhenen is een artikel verschenen over de Joodse kunstschilder Joseph Seckel, die begin 20ste eeuw een aantal jaren in Rhenen heeft gewoond en gewerkt. De plaatsing van een herdenkingsmonument door de Stichting Slag om de Grebbeberg voor de Rhenense Holocaust slachtoffers is tot nader order aangehouden. Werkgroepslid Hans van der Heiden is teruggetreden.

Werkgroep Genealogie en Heraldiek

De werkgroep Genealogie en Heraldiek werd ongeveer in 2010 opgericht en is met het overlijden van Ad de Jong niet meer actief. Gerhard Nijenhuis heeft zich bereid verklaard om vragen op het gebied van genealogie te beantwoorden.

Begeleidingscommissie Stadsmuseum Rhenen

Deze commissie "waakt" over de collectie van het museum en is in 2024 niet bijeengeweeest.

Bibliotheek

In 2024 werd verdergegaan met de inventarisatie van en controle op de aanwezigheid van het bibliotheekbestand. Schenkingen van de heer en mevrouw Van Drunen (36 titels) en de Werkgroep Archeologie Rhenen (4 titels), en enkele losse aankopen werden opgenomen in de inventaris. De geheel vernieuwde en bijgewerkte inventaris werd door de heer T. van Garderen op de website geplaatst, in totaal 2600 titels, doorzoekbaar op auteur en titel, in twee bestanden, t.w. boeken en artikelen. Antiquarische exemplaren uit 17^e, 18^e en 19^e eeuw zijn geplaatst in een afsluitbare kast. Tweede exemplaren van boeken werden apart gezet, waarvan een lijst met geschatte prijzen werd aangeboden aan het bestuur om t.z.t. plaats en datum vast te stellen voor een verkoopactie onder de leden. Jaargangen van *Oud Rhenen* werden t/m het jaar 2023 ingebonden, eenmaal t.b.v. de bibliotheek en eenmaal t.b.v. het archief.

Werkgroep Elst en Remmerden

De werkgroep bestond in 2024 alweer 15 jaar en telt op dit moment 6 leden. Het afgelopen jaar zijn er weer een aantal goed bezochte bijeenkomsten georganiseerd binnen Het Elster Geschiedenishuis. Tijdens deze bijeenkomsten kwamen onderwerpen aan bod over de tabaksteelt, met als thema "Elst had er tabak van" en de Elsterse middenstand, met als thema "Bedrijvigheid aan de Elsterstraatweg en de Rijksstraatweg". De werkgroep heeft ook in 2024 weer met een informatiekraam deelgenomen aan het jaarlijkse Elsterse dorpsfeest, waarbij uiteraard de HVOR werd gepromoot. Een schenking door onze erevoorzitter Willem van Ommeren maakte het mogelijk om een vitrinekast in de hal van MFG Het Bestegoed in te richten met enkele voorwerpen en wetenswaardigheden over de Elsterse historie. Eind 2024 kon overgegaan worden tot aanschaf van het softwareprogramma Haza-21 waarmee de uitgebreide hoeveelheid verzamelde historische informatie over bewoning en grondgebruik in Elst en Remmerden kan worden vastgelegd. Dit is een tijdrovend project, maar biedt de mogelijkheid om informatie te bundelen en toegankelijk te maken.

Werkgroep Achterberg

2024 was een mooi jaar voor de werkgroep Achterberg. Met vijf enthousiaste vrijwilligers hebben we de geschiedenis van Achterberg verder ontdekt. Dankzij de samenwerking met een inwoner van Veenendaal hebben we oude negatieven geïdentificeerd. Ook hebben we een fotoalbum van een Achterbergse familie gedigitaliseerd, wat inzicht geeft in het leven van vroegere dorpsgenoten.

We zetten ons in voor het behoud van de historische naam Bisschop Davidsgrift, die door het Waterschap zonder overleg is gewijzigd in Valleikanaal. Samen met Bert Lever en de Historische Vereniging van Wageningen streven we naar het herstel van de oorspronkelijke naam.

We hebben opnieuw bijgedragen aan vier edities van de Dorpskrant van Achterberg en twee interessante verhalen gedeeld. In november organiseerden we na lange tijd weer een lezing in het Dorpshuis van Achterberg. Jan Maarten Doorman verzorgde een lezing over de mobilisatieperiode in 1939-1940, die een groot publiek trok, waaronder veel jongeren. Dit succes motiveert ons om de interesse in lokale geschiedenis te blijven stimuleren.

Werkgroep Archeologie Rhenen (WAR)

De werkgroep is regelmatig bijeengeweeest en heeft zich voornamelijk met archiefbeheer beziggehouden.

